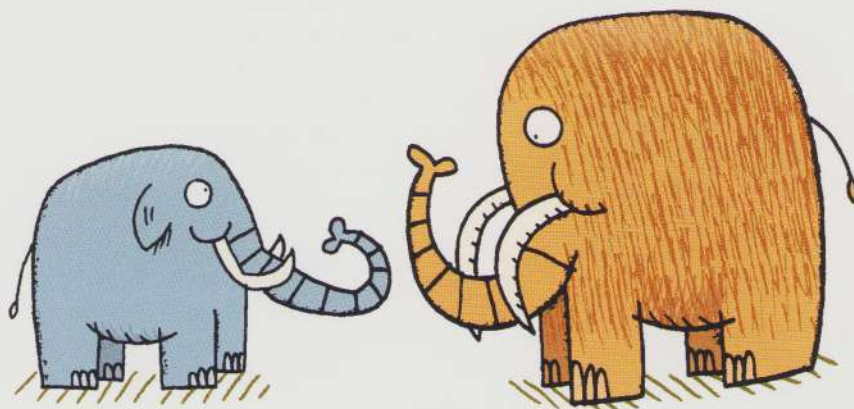

LBRIS

We know
books

ENCICLOPEDIA PENTRU COPII

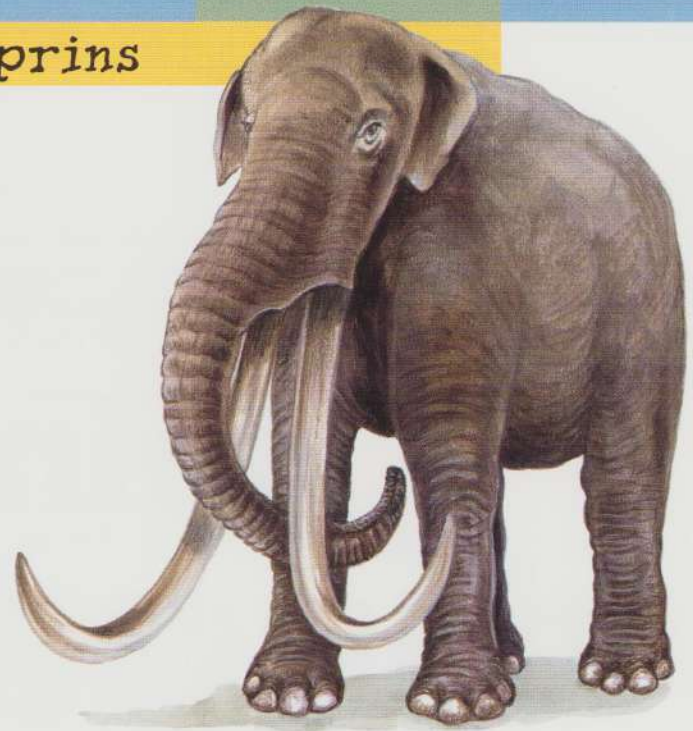
Animale dispărute

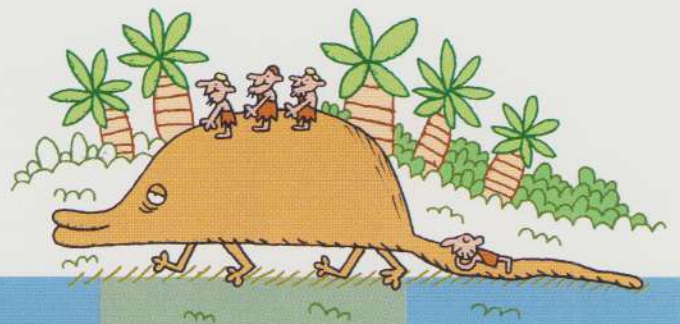
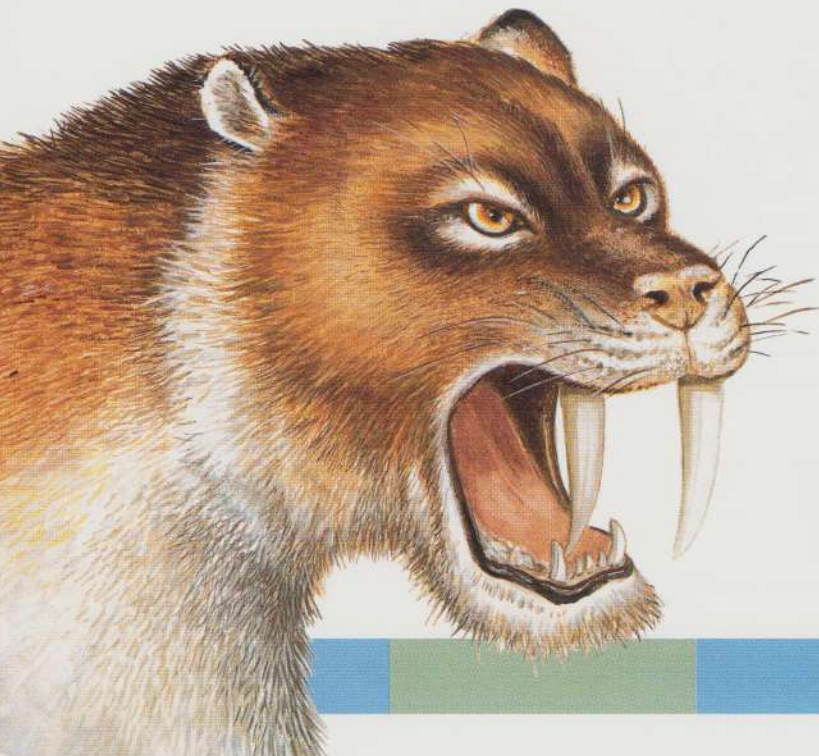
enciclopedia rao

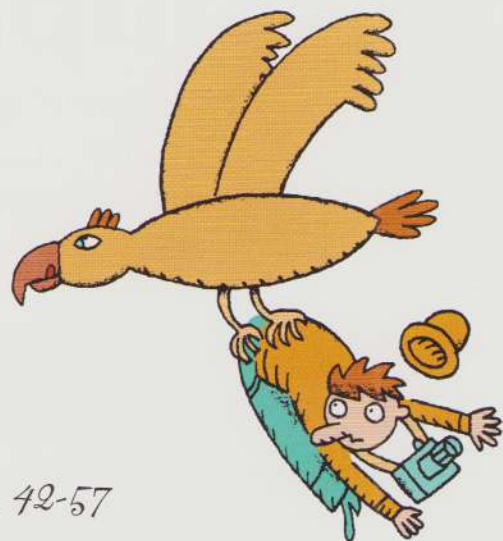
Animale dispărute

Aventura mamiferelor	10-27
După dinozauri	10
Strămoșii elefantului	12
Primele balene	14
Cai și rinoceri	16
Carnivorele	18
Câinele-urs și feline feroce	20
Maimuțele	22
Animale ciudate, cu coarne	24
Animale incredibile	26

Alături de oamenii preistorici	28-41
În Africa	28
În Europa	30
În Australia	32
În America de Nord	34
Animalele frigului	36
Stepa mamuților	38
În America de Sud	40

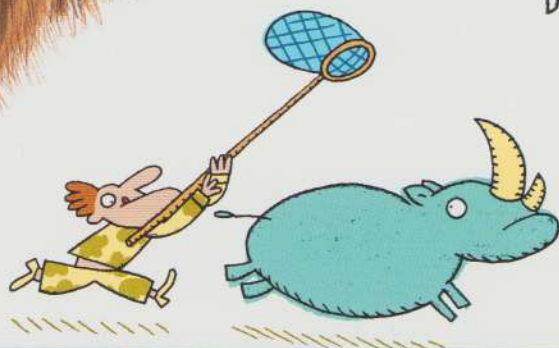

Noi dispariții.	42-57
Masacrarea bizonilor.	42
Păsări din insule.	44
La vânătoare în Africa	46
Pădurile din Asia	48
Animale înspăimântătoare	50
Balenele în pericol!	52
În Australia	54
În Amazonia	56

Pagini-magazin 58-69

Dicționar 70

Indice 76

După dinozauri

După dispariția dinozaurilor, mamiferele au putut cuceri lumea întreagă. Unele dintre ele semănau bine cu speciile actuale.

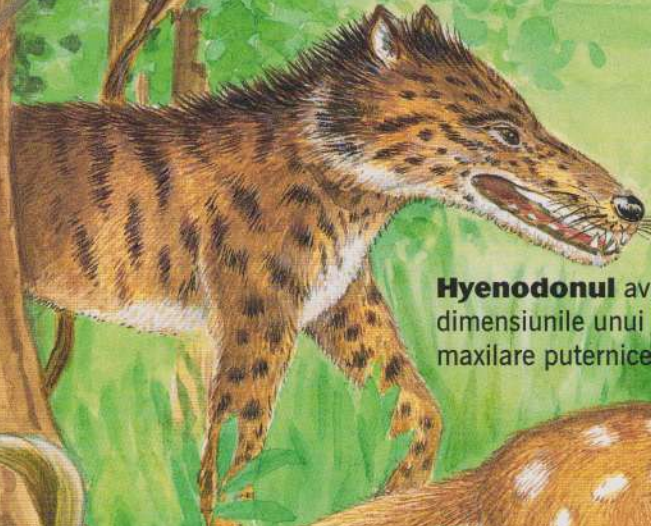
Acum 50 de milioane de ani, **liliecii** insectivori erau numeroși.

Necrolemurul avea ochi uriași, precum tarsierul de astăzi. El vâna insecte pe timp de noapte.

Propaleotherium era un cal primitiv, nu mai mare decât un câine labrador.

Hyenodonul avea dimensiunile unui lup și maxilare puternice.

Leptictidium alerga pe picioarele din spate și scormonea prin pământ cu botul său lung.

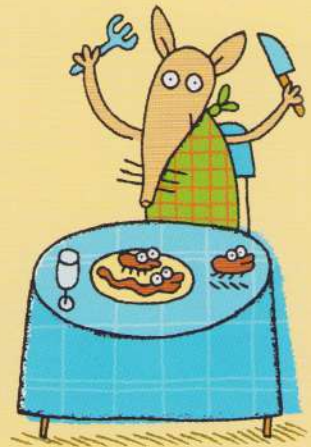
Acum 50 de milioane de ani...

Clima era caldă și umedă în Europa. Printre arborii tropicali creșteau plante ce există și astăzi în regiunile noastre. În lacuri trăiau crocodili, iar pe deasupra zburau numeroase păsări în căutare de pești, tritoni, broaște și insecte. Micile mamifere erau pretutindeni: rozătoare, lilieci, arici primitivi sau oposumi. Erbivorele copitate din familia calului constituiau prada carnivorelor primitive, precum hyenodonul.

Existau numeroase specii de păsări. **Messelornis** era o pasăre asemănătoare berzei de astăzi.

Ce mânca leptictidium?

Dinții lui semănau cu cei ai ariciului, care se hrănește cu insecte și șerpi. În interiorul câtorva schelete bine conservate s-au găsit resturi fosile de hrană: mici șerpi, mici mamifere și insecte mari.

Cum putem cunoaște aceste animale care trăiau acum 50 de milioane de ani?

În sudul Germaniei, într-un loc numit Messel, au fost descoperite numeroase fosile de plante și animale din acea epocă. Unele dintre ele sunt atât de bine conservate încât amprenta corpului și a blănii animalelor este încă vizibilă!

Asiatosuchus era un crocodil lung de 3 m.

Acest **scarabeu** preistoric, de un frumos verde-auriu, era aproape identic cu cei de astăzi!

Strămosii elefantului

Elefanții nu au fost dintotdeauna animalele impunătoare pe care le știm noi astăzi. Primii elefanți nu erau mai mari decât un porc!

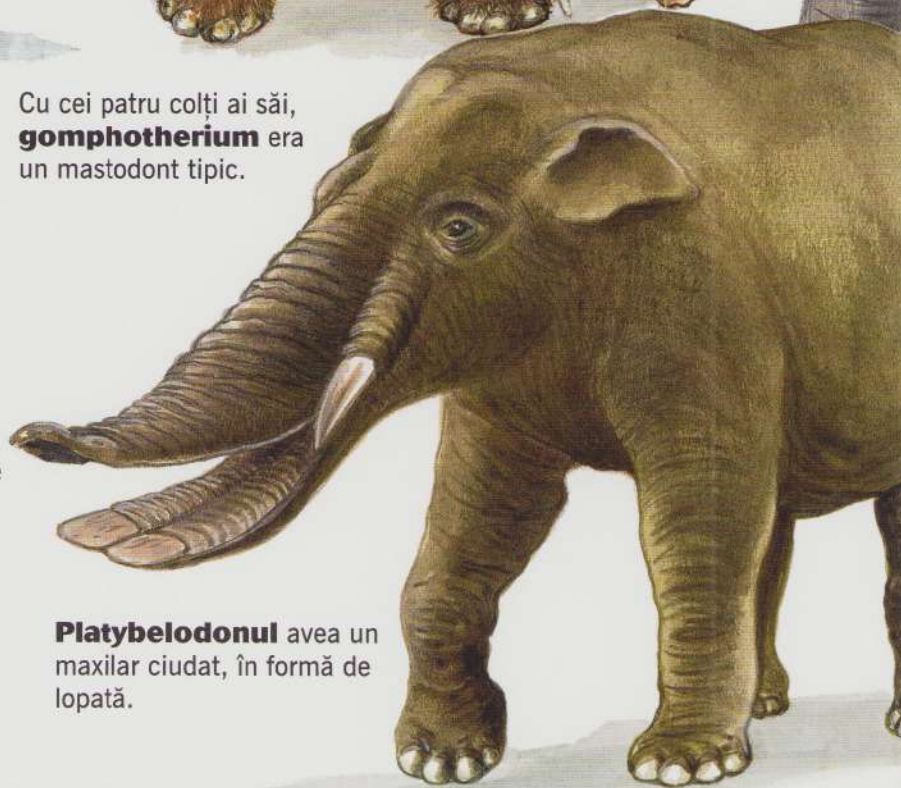
Numidotherium, unul dintre primii elefanți, semăna cu un tapir.

Fără trompă

Istoria elefanților începe în Africa de Nord, acum 50 de milioane de ani. Acolo trăia numidotherium, unul dintre primii elefanți. Nu era mai mare decât un porc și semăna mai degrabă cu un tapir decât cu un elefant! Dar avea încă de pe atunci o trompă scurtă, iar incisivii i se transformaseră în fildeși. El se hrănea cu plante acvatice din mlaștini, ca un mic hipopotam.

Cu cei patru colți ai săi, **gomphotherium** era un mastodont tipic.

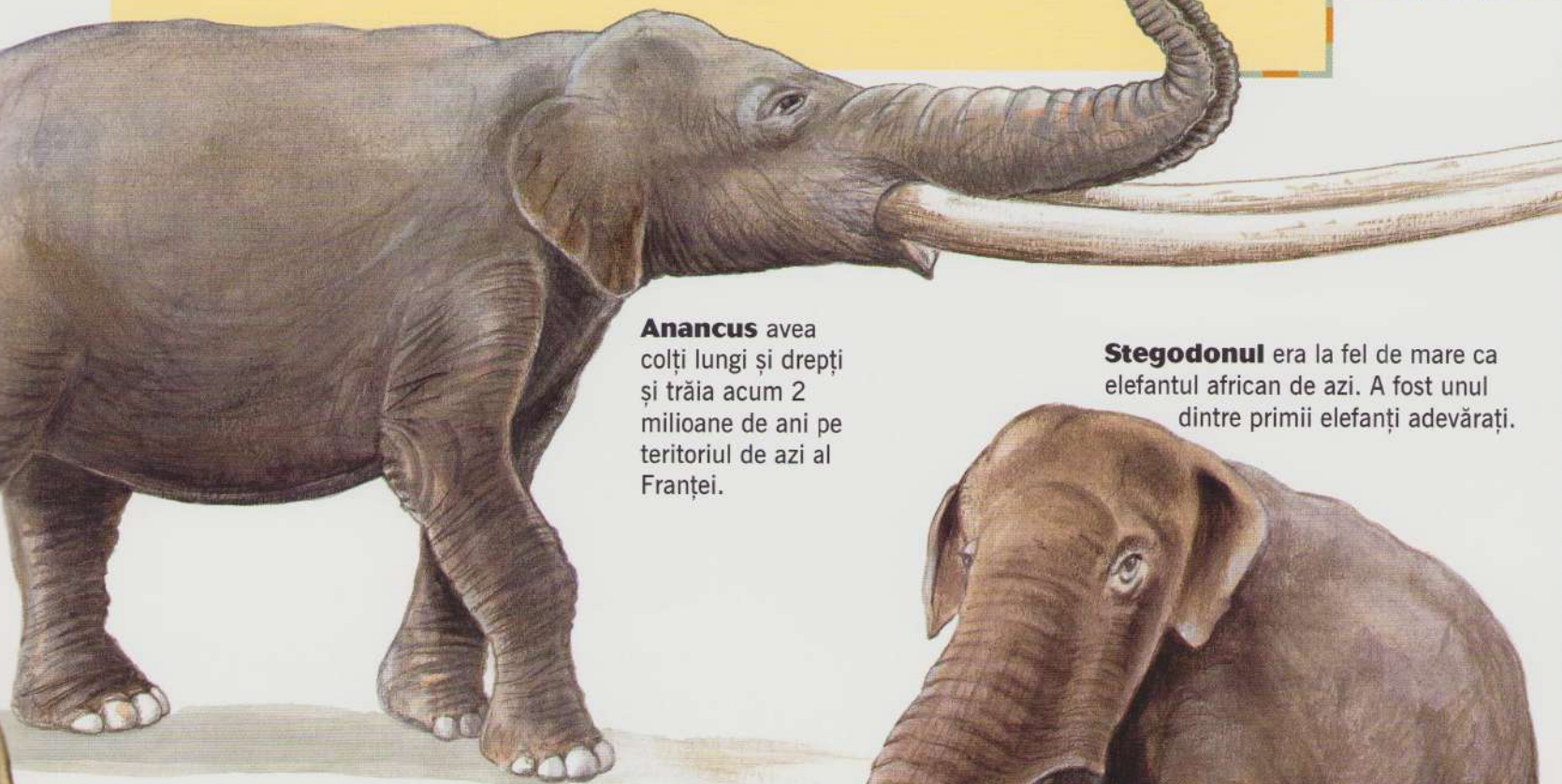
Platybelodonul avea un maxilar ciudat, în formă de lopată.

De ce avea platybelodonul un cap atât de ciudat?

Se crede că se folosea de maxilarul inferior, cu colți plați și tăioși, ca de o lopată, pentru a smulge plantele acvatice din mlaștini.

Elefanții preistorici erau mai mari decât cei de astăzi?

Doar unii erau mai mari. Se cunoaște o specie de două ori mai mare decât elefanții actuali: avea peste 5 m înălțime la greabăn și cântărea mai mult de 15 tone.

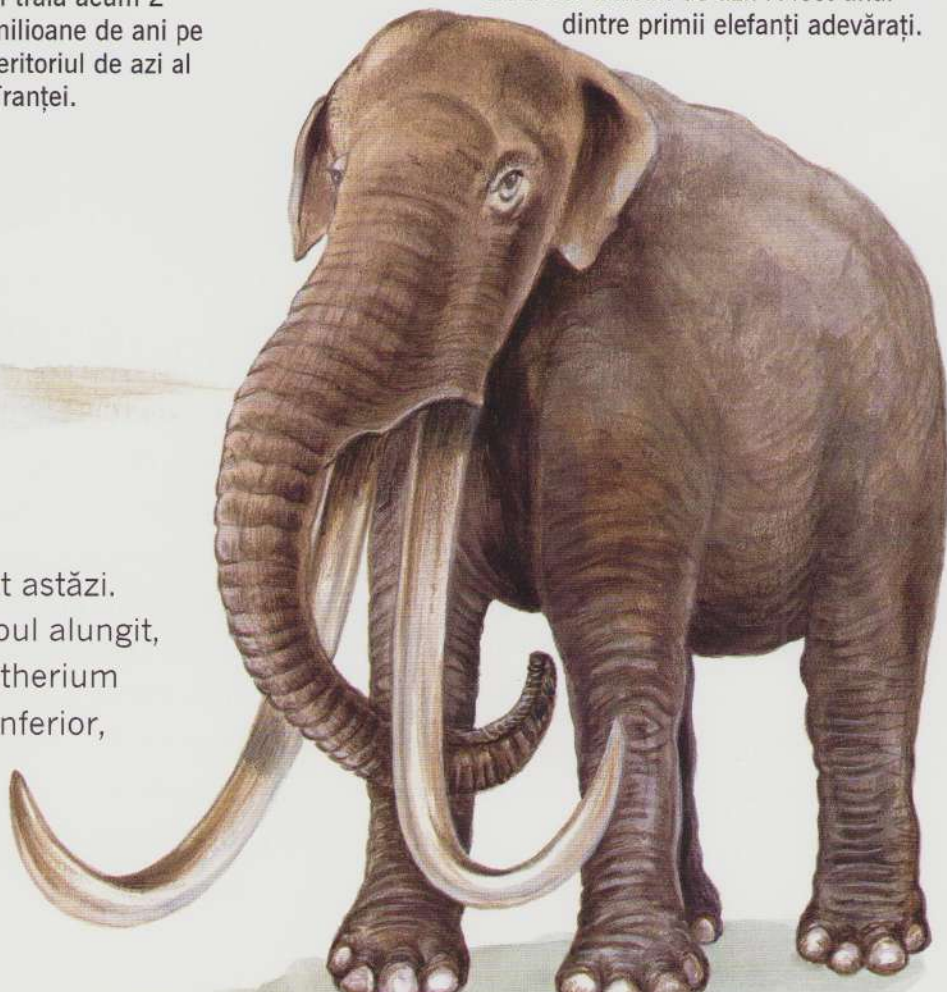

Anancus avea colți lungi și drepti și trăia acum 2 milioane de ani pe teritoriul de azi al Franței.

Stegodonul era la fel de mare ca elefantul african de azi. A fost unul dintre primii elefanți adevărați.

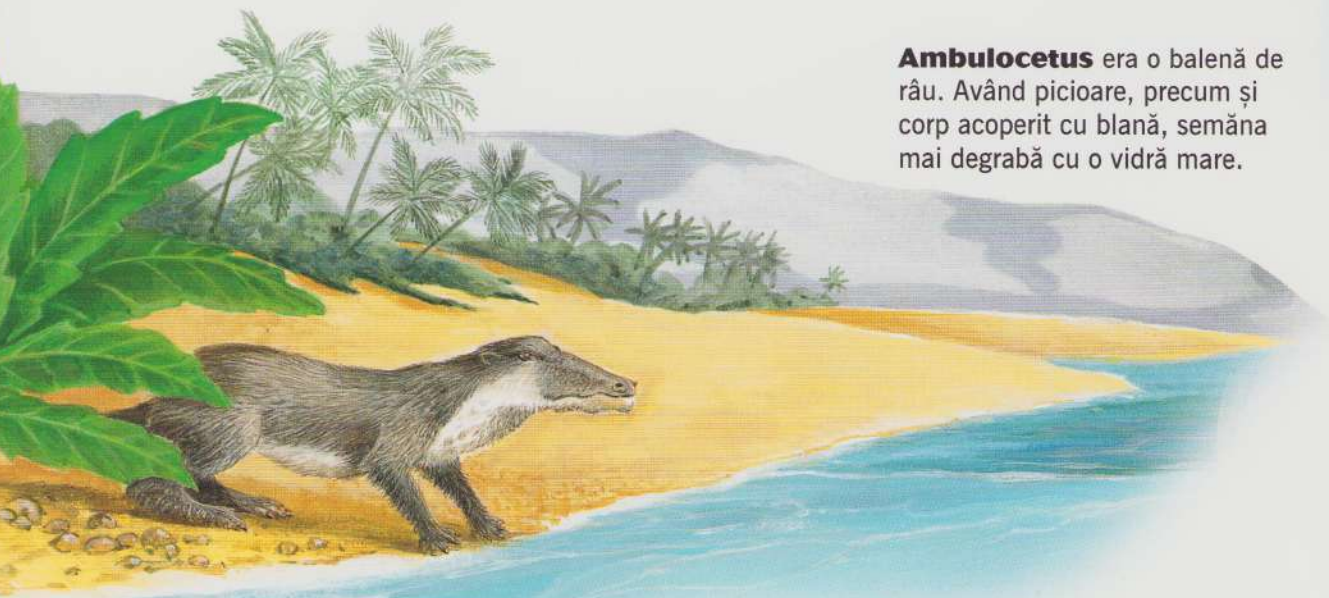
O mare familie

Grupul elefanților era mult mai variat decât astăzi. Mastodonții nu erau foarte mari. Aveau capul alungit, trompa scurtă, groasă și patru fildeși. Dinotherium nu avea decât doi colți scurți în maxilarul inferior, îndreptați în jos. Numai adevărații elefanți (și verii lor, mamuții) aveau trompa lungă și subțire, mărginită de colți lungi pe maxilarul superior.

Primele balene

Pe țărmul unui ocean străvechi, într-o regiune corespunzătoare Pakistanului de astăzi, trăiau primii strămoși ai delfinilor și balenelor; ei mergeau!

Ambulocetus era o balenă de râu. Având picioare, precum și corp acoperit cu blană, semăna mai degrabă cu o vidră mare.

O balenă cu picioare

Ambulocetus a trăit acum 50 de milioane de ani. Avea corpul alungit (3 m), acoperit cu blană, urechi mici și picioare palmate. Nu semăna deloc cu delfinul Flipper! Ambulocetus era greoi pe uscat, dar se mișca ușor în apă. Vâna mamifere și păsări în râuri, în apropierea mării.

Balena de mare

La 5 milioane de ani după ambulocetus a trăit rhodocetus, care măsoara 5 m. Animalul înota în mare ajutându-se de labe și ondulându-și corpul lung și suplu. Urechile externe îi dispăruseră și auzea prin intermediul oaselor maxilarului, așa cum fac balenele. Rhodocetus trăia pe malul mării și vâna la gura râurilor și în apropierea țărmului.

Ce mânca basilosaurus?

Se crede că acest cetaceu uriaș se hrănea cu pești și calmari din apele de mare adâncime, precum cașaloții de astăzi.

Delfinii sunt urmașii basilosaurusului?

Nu chiar. Delfinii, ca și orcile și cașaloții actuali, sunt mult mai tineri. Ei au apărut „abia“ acum 10–15 milioane de ani.

Cu trupul său lung, zvelt și capul mic, **basilosaurus** semăna cu un șarpe de mare. Grație înotătoarei codale mari, se deplasa ușor în largul mării.

Rhodocetus nu mai avea blană, iar picioarele i se transformaseră în înotătoare, dar nu avea încă înotătoare codală.

Primii uriași ai mărilor

După alte 5 milioane de ani a apărut basilosaurus, prima balenă uriașă (lungă de 15–21 m și cântărind 5–10 tone). Labele din spate erau atât de mici, încât nu mai ieșeau în afara corpului (la balenele actuale, acestea au dispărut). Basilosaurus avea dinți primitivi pe partea din spate a fălcilor, cu mai multe creste, ca ai strămoșilor săi. A mai trecut multă vreme până la apariția dinților simpli, conici, ai delfinului sau ai orcei de astăzi!

Cai și rinoceri

Eohippus a fost primul cal. El era foarte mic și trăia în păduri. A avea 4 degete la picioarele din față și 3 degete la cele din spate.

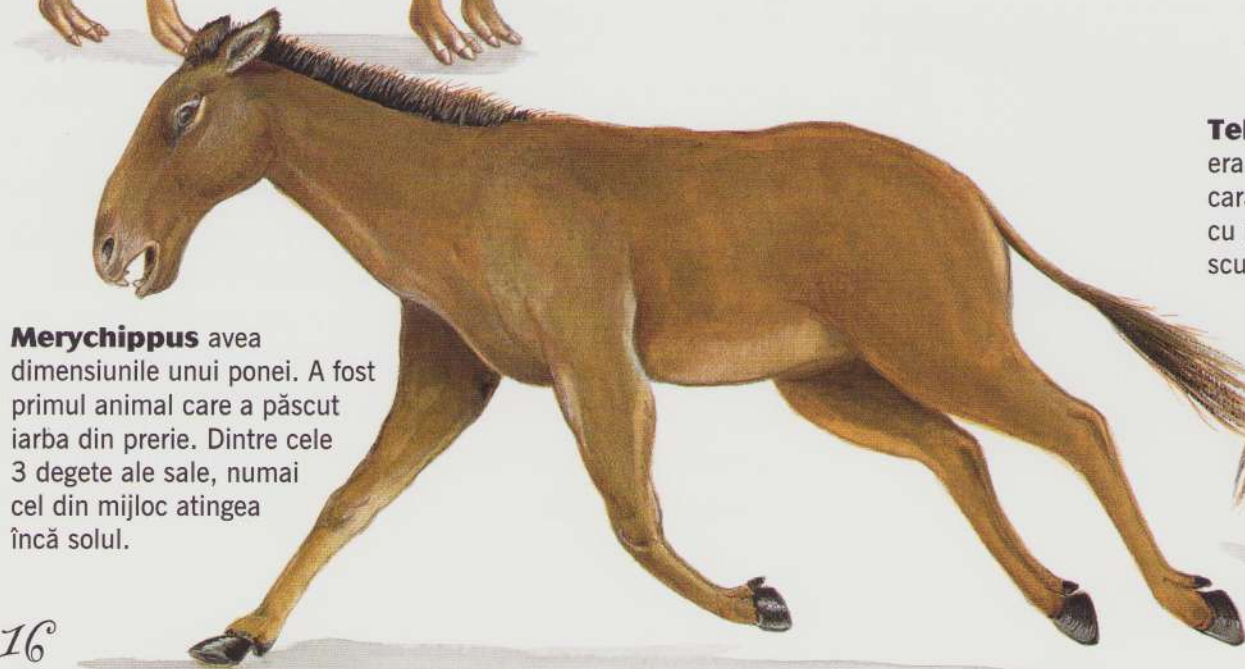
Chiar dacă pare surprinzător, cailor și rinocerii sunt veri. Strămoșul lor avea dimensiunile unui câine mic!

Istoria cailor

Acum 50 de milioane de ani, un erbivor temător, nu mai mare decât o vulpe, se hrănea cu frunzele fragede din pădurile dese ale Americii de Nord. Acesta era primul cal: eohippus. Mai târziu, când preriile au luat locul pădurilor, dinții cailor au devenit mai robusți, pentru a putea mesteca iarba mai dură decât frunzele. Picioarele lor s-au adaptat la alergare: s-au alungit, iar numărul de degete a scăzut de la patru, la trei și apoi la un singur deget, terminat cu o copită mare: calul de astăzi.

Mesohippus era cam cât un câine boxer și trăia în savană. A avea la fiecare picior câte 3 degete terminate cu o copită mică.

Merychippus avea dimensiunile unui ponei. A fost primul animal care a păscut iarba din prerie. Dintre cele 3 degete ale sale, numai cel din mijloc atingea încă solul.

Teleoceras era un rinocer caraghios, cu labe scurte.

Cu sau fără coarne

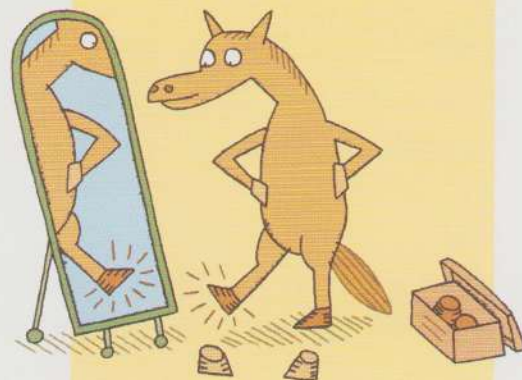
Strămoșul rinocerului semăna mult cu cel al calului, eohippus. Majoritatea rinocerilor din trecut aveau coarne pe bot, la fel ca animalele de azi. Totuși, uriașul indricotherium făcea excepție; la urma urmei, nici nu avea nevoie de coarne pentru a se apăra!

Indricotherium
a fost cel mai mare
mamifer terestru
din câte au existat.

Brontotherium
era o rudă îndepărtată
a rinocerului. Măsura
2,5 m înălțime la
greabăn.

**Caii aleargă atât de
repede datorită
copitelor?**

În parte, da. Copitele le permit să alerge repede pe un sol dur. Caii se deplasează însă mai greoi pe terenuri moi (sol noroios sau acoperit de zăpadă), deoarece picioarele li se afundă la fiecare pas.

**De ce preiile au luat locul
pădurilor?**

Clima de pe Terra s-a modificat; a devenit mai răcoroasă și mai uscată, fapt care a favorizat dezvoltarea gramineelor, plantele care cresc în prerie.